

Til alle medlemmer.

I den senere tid er det påvist et tilfelle av den arvelige sykdommen «hjernesvinn» eller «ceroid lipofuscinose» (CL) hos schapendoes. CL er en nervesykdom som skyldes ansamling av avfallsstoffer i ulike typer celler i kroppen og hjernen er oftest særlig affisert. Hundene blir født friske, men blir gradvis dårligere etter 12-15 mndr. Hunden kan bli ustø, se dårligere, gå på ting, og bli glemsom. Det finnes ingen kur for sykdommen, som etter hvert fører til død (hos schapendoes før 2-års alder). Sykdommen nedarves som en autosomal recessiv sykdom og skyldes ulike mutasjoner i ulike hunderaser.

Gjennom et godt samarbeid mellom Veterinærhøgskolen, NKK og involverte hundeeiere/oppdretter har det lyktes forskerne å identifisere mutasjonen som gir sykdommen hos schapendoes. Undersøkelsene viser heldigvis at det antagelig er en lav utbredelse av dette genet hos schapendoes. Artikkelen ble vitenskapelig publisert i dag, og dermed kjent for alle, både i Norge og utlandet.

Pr i dag har det kun vært ett kjent tilfelle av CL hos schapendoes i Norge. Eier og oppdretter av denne ønsker åpenhet, og har bedt oss om å offentliggjøre navn på hunden for å unngå spekulasjoner: Heartbreaking Anton av Geehrbacch. Anton kom fra et kull på tre, og hans to kullsøsken er også testet: den ene er fri, mens den andre er bærer av genet.

Veterinærhøgskolen har jobbet intensivt med dette i et samarbeid mellom klinikere, patologer og genetikere. Det har ført til at det er allerede mulig å teste schapendoes for genet ved Veterinærhøgskolen. Dersom oppdrettere gjennomfører en DNA-test av potensielle avlshunder før parring, vil vi kunne unngå at det blir født valper som kan bli syke av denne alvorlige sykdommen.

Mulige svar på DNA-test:

Diagnose	Forklaring
Fri (homozygot for den friske genvarianten)	Hunden bærer ikke genvarianten som gir CL og vil ikke utvikle sykdommen.
Bærer (heterozygot for sykdomsvarianten)	Hunden bærer én kopi av genvarianten som gir CL og vil ikke selv utvikle sykdommen. Dersom en bærer brukes i avl, må den kun pares med en hund som er testet helt fri for genvarianten. Da vil i snitt halvparten av avkommene være bærere, mens resten vil være fri for genvarianten. Ingen avkom etter en slik kombinasjon vil utvikle sykdommen. En bærer skal ikke pares med en annen bærer eller en hund som er syk/affisert.

Syk/affisert (homozygot for sykdomsvarianten)	Hunden har fått genet for sykdommen fra begge sine foreldre og er allerede syk, eller vil etter all sannsynlighet utvikle sykdommen
---	---

Vi oppfordrer til at flest mulig hunder blir testet, og i særdeleshet avlsdyr!

På denne måten kan vi forhåpentligvis raskt få kontroll på utbredelsen av sykdommen. Alle DNA-prøver må ha ID verifisert av dyrlege, og bes sendt til NMBU (se vedlagt skjema). Dette skjema blir også lagt ut på hjemmesiden.

Vi har sendt en henvendelse til NKK om å åpne for registrering av CL-tester for schapendoes. Dette forventes å bli godkjent relativt raskt.

Styret vil på neste årsmøte legge frem forslag om at slik testing skal være et krav for avlsdyr, og at dette tas inn i avlsreglene.

For styret og avlsråd
Norsk Schapendoeskubb

Anniken Bille og Inger Anette Backer

(Vi har utarbeidet denne teksten i samarbeidet med Kim Bellamy og Frode Lingaas ved Veterinærhøgskolen)